

Fra Brugerlaug Fussingø

D. 11.02.2021

Til Miljøministeriet

HØRINGSSVAR

J.nr. 2020-5425

Sendt til: mim@mim.dk med CC jacbe@mfv.dk og dahmo@mfv.dk

Vedr. Høring om ændring af lov om naturbeskyttelse, lov om skove, dyrevelfærdsloven, lov om mark- og vejfred og færdselsloven (Etablering af naturnationalparker m.v.)

Kære Lea Wermelin & CO

Brugerlaug Fussingø består i skrivende stund af 1040 medlemmer, og vi vokser dag for dag.

Vi arbejder for fortsat størst mulig reel adgang for alle aktive brugere og friluftsliv i Fussingø efter udpegelsen til Naturnationalpark.

Vi er et Laug som opstod i september 2020, grundet vores store uvished om fortsat sikker og reel adgang i den planlagte Naturnationalpark.

Vi repræsenterer de fleste brugere af skoven i vores medlemsskare.

Eks. MTB, Ryttere, hestevogne/kuske, hundeluffere, hundetrænere, almindelige familier på skovtur, løbere, orienteringsløbere, spejdere, jægere osv. osv. - så vi favner rigtigt bredt.

Med afsæt i vores bekymringer for den sikre og uhindrede adgang til den planlagte naturnationalpark, har vi en række kommentarer til de foreslåede lovændringer.

Idet det fremgår at lovforslagets formål er at skabe en retlig ramme for etablering og forvaltning af naturnationalparker i Danmark, har vi også medtaget en række af vores generelle bekymringer om etableringen af en naturnationalpark i Fussingø, med udgangspunkt i det oplæg vi er blevet præsenteret for indtil nu. Vi vedlægger også et forslag til hvordan projektet kan udformes, hvor der stadig er mulighed for en sikker og uhindret adgang til området.

Lov om naturbeskyttelse

Vi er glade for at der i forslaget til ændringen af lov om naturbeskyttelse fremgår at:

- 1) at det ikke er et krav at naturnationalparker indhegnes og at der henvises til muligheden for en delvis indhegning.
- 2) at en hegning skal udføres på en sådan måde, at offentlighedens adgang til og fra området ikke forhindres eller vanskeliggøres unødigt.

Vi vil senere uddybe hvordan vi tror at delvis hegning kan være med til at sikre en fortsat sikker og delvist uhindret adgang til området for de fleste brugere.

Færdselsloven

Vedr. den foreslåede ændring af færdselsloven er vi bekymrede for de konsekvenser da kan have særligt for beboerne i nærområdet.

Lige omkring og op til Fussingø-skoven - ligger ikke mindre en 9 små landsbyer (Læsten, Sønderbæk, Ålum, Svinding, Venning, Over Fussing, Bjerregrav, Tindbæk, Volstrup). Beboerne i disse områder bruger dagligt forbindelsesvejene, der går lige igennem den nye Naturnationalpark.

Ålum skoledistrikt hører under Bjerregrav, så det betyder at en del skolebørn og forældre færdes igennem skoven dagligt - enten i bil eller på cykel.

Fussingø Friskole ligger i Sønderbæk, og her går mange børn fra de nærliggende områder, som også kommer igennem skoven dagligt.

Det er en del af vores daglige laden og gøren, at færdes trygt og sikkert igennem skoven som det er i dag.

I ønsker at tilsidesætte den nuværende færdselslov, og tillade store græssere at færdes uhindret i hele Naturnationalparken.

Dette synes vi i Bugerlauget er en rigtig dårlig idé, af hensyn til sikkerheden for alle trafikanterne, og især vores børn, da børn og store græssere nok ikke så gode til at læse advarselsskilte som politikerne muligvis er!

Midt i skoven ligger vores Naturbørnehave. Her kører forældre deres børn til institutionen dagligt. Tænk over hvilke fatale konsekvenser, det kan have hvis en bil rammer et dyr, eller et barn bliver rendt ned på cykel af et dyr!

Den risiko og frygt der er forbundet ved færdsel i indhegninger uddybes nedenfor.

Har I målt hvor mange trafikanter der dagligt kører igennem skoven. Har I nogle tal på hvor mange biler eller cykler der kommer igennem området? - og hvad er planerne for at synliggøre disse tal?

Lov om skove

Vedr. den foreslåede ændring af lov om skove, finder vi det bekymrende, at der gives mulighed for at opsætte hegn, med henblik på afgræsning af dyr, idet dette ikke kan undgå at påvirke den frie bevægelighed i området.

Den risiko og frygt der er forbundet ved færdsel i indhegninger uddybes nedenfor.

I Danmarks nationale skovprogram fra 2018, står der bl.a. vedr. Friluftsliv og Kulturværdier, at de strategiske pejlemærker er at:

Fastholde og udvikle skov som et velfærdsgode, hvor befolkningen sikres muligheder for friluftsliv og naturoplevelser.

Frygt og reel adgang

Rigtigt mange mennesker vil have en stor frygt for at gå ind i indhegninger med store græssere, og de som tør passere hegnene, hvis de da ellers har mulighed herfor, vil oftest ikke vide hvordan de skal begå sig blandt de udsatte dyr. Det at du fremover vil blive mødt af skilte, med adgang på eget ansvar, regler for hvordan du opfører dig korrekt, hegn og låger, vil for mange folk få dem til at stoppe op, og genoverveje om de nu tør/skal gå ind til tons tunge store dyr, som de færreste folk er vant til at omgås. Selv folk der til dagligt har med store dyr at gøre, kunne ikke drømme om bare at lade uerfarne eller børn gå ind i indhegninger med store dyr uden kyndig vejledning.

Os daglige brugere af skoven, er vant til at vi trygt og sikkert kan færdes rundt i størsteparten af skoven, uden at skulle have øje på diverse mulige faretruende episoder, der kan opstå lige om hjørnet, hvis der pludselig står nogle store dyr. Mange daglige brugere kommer jo netop i skoven for at lade skuldrene falde ned, pulsen falde til ro, freden sænke sig, og ikke mindst for at lade tankerne flyve. Pludselig at stå foran et stort dyr, vil helt sikkert give adreannalin – ingen tvivl om det, men også frygt, nervøsitet og måske en uheldig adfærd, da de jo ikke selv vælger dette møde!

Jf. rapporten - [Her](#) – ”Friluftsliv og græssende dyr i naturplejen - Notat om mulige konflikter ved mødet mellem besøgende og dyr” af Ole Hjorth Caspersen og Frank Søndergaard Jensen fra Københavns universitet - står der:

S. 5 ”Anvendelse af store græssende dyr kan derfor også medføre en indskrænkning af adgangen til ellers åbne områder specielt for vandrere eller grupper som ryttere og cyklister. Desuden må det antages, at et ukendt antal potentielle besøgende fravælger at færdes i områder, hvor store dyr græsser, pga. utryghed ved at færdes i områder, hvor kvæg, heste eller bison går frit.”

S. 7 ”Således er der 31 % der angiver at de i et eller andet omfang er bange for at møde heste i naturen/landskabet og 15 % for køers vedkommende”

I har målt at besøgstallet er steget alle de steder I har udsat store græssere, men så vidt vi er bekendt, skelner disse undersøgelser ikke mellem de almene daglige brugere og éndagsturisterne. Der er altså risiko for at mange af de daglige brugere fortrækker til andre områder, eller måske helt bliver væk - med store sundhedsmæssige konsekvenser til følge. Det at visse politikere og biologer ikke deler folkets frygt og bekymring, fjerner jo ikke frygten og bekymringen hos folket.

Folkesundhed:

I Danmark har vores friluftorganisationer de sidste mange år arbejdet benhårdt på at få danskerne ud og bruge naturen til rekreative formål, både af hensyn til deres fysiske men ikke mindst deres psykiske velbefindende - og dette kan vi efterhånden se resultaterne af. Dette arbejde kan vi risikere er spildt ved nu at hegne folk ude.

I flg. rapporten [Her](#) s. 7 står der bl.a.:

”En undersøgelse af danskernes friluftsliv viser, at om sommeren opholder 56 % af befolkningen sig i naturen en eller flere gange dagligt og 59 % oplyser, at de opholder sig i naturen mindst en gang om ugen i vinterhalvåret. Når man spørger til, hvad de foretager sig i naturen, svarer 34 %, at de går en tur og 19 % luffer dagligt hund. Der er flere interessante oplysninger om danskernes friluftsliv i denne rapport, men det der overordnet tilbage er, at naturen betyder meget for mange danskeres almene velbefindende, og at naturbesøg bliver prioriteret højt af rigtig mange.”

Disse tal er uden tvivl steget markant siden rapportens tilblivelse i 2019 pga. Covid19 situationen. Hvilke og hvor mange ofre, er politikerne og biologerne villige til at give afkald på, for at indføre rewilding i Danmark?

De skriver:

”Det er hensigten, at outdoorturisme og friluftsmuligheder, herunder cykling, ridning, vandring, overnatning i naturen m.v. vil ske på en måde, hvor der både tages de nødvendige hensyn til de udsatte dyr, og hvor der gennem låger, færister m.v. vil blive åbnet for offentlighedens adgang. Færden i naturnationalparkerne vil ske under hensyntagen til vildtet og de udsatte dyr. Desuden kan det blive nødvendigt i perioder helt eller delvist at begrænse den offentlige adgang, f.eks. af hensyn til visse fuglearters yngletid.”

Naturligvis skal der, ligesom i dag, være mulighed for at tage hensyn til særlig følsom natur. Vi er dog bekymrede for om adgangen reelt forsat er til rådighed, som vi kender den i dag, både pga. den risiko der er forbundet med at færdes blandt store græssere, samt at det virker til at der er lagt op til at enkelte brugergrupper helt udelukkes (f.eks. hestevogne)

Ulykker

Der har de sidste 20 år været rigtig mange ulykker med store græssere og friluftsmennesker, og flere med dødelig udgang. Dette tal vil forventeligt stige, i takt med at flere nationalparker med store græssere, skal forenes med det øgede pres på brug af naturen til rekreative formål som er sket de sidste 10 år. Jf. rapporten [Her](#) står der citat:

"I Danmark har der kun været ganske få episoder, men nogle få af dem har desværre haft et ulykkeligt udfald, specielt i 2017 hvor en person blev dræbt og flere alvorligt kvæstet. Men problemstillingen er kendt og også beskrevet i andre lande i Europa som Østrig, Holland og Storbritannien. I Storbritannien har man i medierne ligefrem betegnet køer, som det mest dødelige større dyr i landet."

På s. 11 viser en britisk undersøgelse af dødsfald i forbindelse med omgang med kvæg, at ud af 74 dødsfald fra 2000 til 2015, var der 18 dødsfald, relateret til friluftsliv ved besøg i de områder hvor dyrene græssede.

Og så må vi ikke glemme den kritiske ulykke fra Helgenæs som nær havde kostet en kvinde livet, selvom det eneste hun havde gjort galt, var at gå ind i indhegningen til dyrene!

Der er ingen steder i Danmark i dag, hvor der er udsat kreaturer eller heste bag hegn i skov, hvor man stadig må løbe, cykle, ride og køre med hestevogn inde i hegningen – dette sammenholdt med det øgede pres der er fra friluftslivet i skoven, vil alt andet lige betyde flere uheld, end dem der i dag er beskrevet i tidligere rapporter. Et uheld med store græssere er ét for meget!

Hvordan vil I som politikere forholde Jer til dette og sikre os lokale og daglige brugere sikker og reel adgang?

Ryttere og hestevogne

Lovgivningsmæssigt diskrimineres rytterne i Naturbeskyttelsesloven. De kan som den eneste brugergruppe som udgangspunkt ikke færdes i private skove, og kan med skiltning hindres adgang på markveje og stier.

Derfor er det ikke hensigtsmæssigt at lukke heste ud i statsskove, som er det eneste sted de må og kan færdes, hvis I som I selv skriver, fortsat ønsker, den del af brugerne skal have adgang. Det er på ingen måde sikkert at ride og køre med hestevogn, blandt løse vilde heste – se s. 23 [Her](#)

"Ridning igennem en indhegning med vilde eller halvvilde heste vil ofte medføre problemer. Hvis man rider på en hingst, kan den hjemmehørende hingst i indhegningen opfatte den nye hingst som en rival der skal skræmmes bort. Hvis det derimod er en hoppe vil hingsten muligvis prøve at tilføje hoppen til flokken. Derfor skal ryttere, der passerer igennem områder, hvor der sker rewilding via heste, undgå at komme i kontakt med disse. Er der tale om mindre områder skal ridning helt undgås. Dette vil typisk være tilfældet i Danmark."

Man kan tale om hvorvidt de vilde heste vil reagere på hunde, det er tvivlsomt, men heste er ofte ikke særlig venligt stemt over for hunde, med mindre de er vant til at omgås dem dagligt.

Hvordan vil man sikre sig at de besøgende ikke begynder at fodre disse heste, så de bliver opsøgende for brugere som MTB, gående, løbere og lign.?

Det er heller ikke uvæsentligt at nogle rideheste er bange for kvæg, så disse vil også blive udelukket pga. kvæget. Derfor en opfordring, til at tage vores udarbejdet forslag med i spil, så alle fortsat kan få glæde af skoven i Fussingø.

MTB

Fussingø har et af Danmarks smukkeste MTB spor, hvis ikke det smukkeste som der pt. findes. MTB sporet i Fussingø har næsten 1000 medlemmer, hvor mange af dem benytter skoven hver dag.

Der er investeret rigtigt mange både menneskelige og økonomiske ressourcer i denne sport og friluftaktivitet igennem de sidste mange år.

Hvordan forestiller politikerne sig, at sikkerheden forsat er ok, når der cykles på sporene efter udsættelse af store græssere?

Og hvordan kan disse spor bevares, til glæde for denne fremtrædende friluftssport?

Det er en af grundene til at vi ønsker at friholde en del af MTB sporet for hegning.

Spejderne

Vi har flere spejdergrupper i og omkring Fussingø. Spejdere opholder sig oftest meget i naturen og de overnatter hyppigt i det fri. Forældre til spejderbørn har udtrykt bekymring for de nye planer.

[Her](#) er de bekymringer chefen for Det danske spejderkorps har med etablering af hegn med store græssere - citat:

"Vi ser dog samtidig med bekymring på formuleringer i skove med dyr, hvor der står, at "børn bør følges med voksne og ikke løbe rundt med skrig og fagter".

Det kan sikkert give god mening på et lille areal med mange dyr, men hvis vi gør dette til gældende regler for de kommende 15 områder af 1.700 hektar, fratages kommende generationers adgang til væsentlige dele af vores fælles natur."

"Men vi må også være pragmatiske og huske på, at naturen udgør et meget lille område af Danmarks areal. Så hvis naturområder bliver spærret i ønsket om mere biodiversitet, hvor skal danskerne så gå hen?"

Hunde lufter - hundeskoven

Træning med politihunde, hjemmевærnshunde, jagthunde, andre brugshunde og ikke mindst hr. og fru Jensens hunde sker dagligt i Fussingø skov.

I dag har vi den mest fantastiske hundeskov i Danmark, hvor vi må lade vores hunde løbe fri. Hundeskoven er 'naturligt indhegnet' af søen og vejene og har derfor ingen hegn omkring.

Vi kan træne hundene både på land, men ikke mindst i vandet.

Hvis I hegner hundeskoven, er dette ikke mere muligt – og ja I har planer om at flytte hundeskoven, men hvad så med træningen i vand og vil I så hegne den nye hundeskov inde?

På s. 15 i rapporten [Her](#) står der at der i de fleste ulykker er en hund involveret:

Siden 2000 har der været i alt 74 dødsfald relateret til kvæg. Af disse var 18 relateret til friluftsliv. Der var flest angreb i 2009 og specielt i maj og juni, hvor der var 9 angreb. Alle 18, som blev dræbt, fulgte en vandresti, og alle på nær én var ledsaget af en hund.

Statistikken taler for sig selv, og derfor er det Brugerlaugets anbefaling, helt at udelade at hegne hundekoven med det formål at udsætte store græssere.

Forslag

Vi er som sagt bekymret for den fortsatte sikre og uhindrede adgang til skoven.

Derfor rækker vi hånden ud til Jer politikere, ved at komme med vores bud på et alternativt forslag som sikrer den fortsatte størst mulige sikre og uhindrede adgang for flest mulige brugere, samtidig med at hele området kan udlægges til urørt skov/natur og med indhegninger til store græssere på store dele af området

Vores forslag mener vi giver plads til alle brugertyper, fra den aktive friluftsbriuger, de livlige børn eller den stille betragter. Og der vil ikke mindst stadig være plads til urørt skov, rewilding og biodiversitet.

Det er således frivilligt, om man vil opleve naturnationalparken uden for hegnet, inden for hegnet eller langs med hegnet, som daglig bruger eller som éndags-turist.

Dette forslag er d. 10.02.2021 blevet fremlagt på foretræde for miljøministeriet.

Vi tillader os at vedhæfte Brugerlaugets fremlagte forslag, for den fremtidige Naturnationalpark i Fussingø, da vi som aktive lokale brugere af skoven, mener at der giver plads til både brugeren og biodiversiteten.

Vi ser frem til en ligeværdig og konstruktiv dialog om den kommende Naturnationalpark Fussingø.

På vegne af Brugerlaug Fussingø

Kirsten Nielsen
Grønnegade 5
8900 Randers C
51313057

Vedlagt:

Brugerlaug Fussingø's projektforslag der er forelagt folketingets Miljø- og fødevarerudvalg den 10.02.2021.